



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

11.02.2020

Atzinums Nr. 4-03/4

Par Ķekavas novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

SIA "METRUM" 2020. gada 8. janvārī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Ķekavas novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja vides speciāliste Inga Gavēna (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk – Likums) 23. pieci prim panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23. pieci prim panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Teritorijas plānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" IV nodaļas "Vides pārskatā iekļaujamā informācija" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Saskaņā ar Vides pārskatu Teritorijas plānojuma mērķis ir veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas un tās resursu izmantošanai, dzīves kvalitātes paaugstināšanai, mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku, pamatojoties uz Ķekavas novada attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (turpmāk – Attīstības stratēģiju), ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības.

- 1.3. Teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi ir balstīti uz Attīstības stratēģiju, realizējot tajā noteikto novada telpiskās attīstības perspektīvas vīziju, mērķus, prioritātes un teritoriju specializācijai atbilstošu telpiskās struktūras attīstības modeli, vienlaicīgi, veicot spēkā esošo teritorijas plānojumu izvērtējumu. Ķekavas novadā šobrīd ir spēkā trīs teritorijas plānojumi: Baložu pilsētas teritorijas plānojums 2008.-2020. gadam ar 2012. un 2013. gada grozījumiem, Ķekavas pagasta teritorijas plānojums 2009.-2021. gadam ar 2012. un 2013. gada grozījumiem un Daugmales pagasta teritorijas plānojums 2007.-2019. gadam ar 2009. un 2013. gada grozījumiem, kas nenodrošina vienotas un saskaņotas teritorijas izmantošanas prasības un nosacījumus. Ar Teritorijas plānojuma īstenošanu būtiskākās paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas šādas:
- 1.3.1. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts nodrošināt vienotus zonējuma principus un zonējuma apzīmējumus, kā arī vienotus Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) visai novada teritorijai, kas atbilstu spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanā, t.sk. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) prasībām;
 - 1.3.2. Ar plānošanas dokumentu tiek telpiski precizēta novada Attīstības stratēģijā ietvertā telpiskās attīstības perspektīva, ņemot vērā galvenos pamatnosacījumus novada apdzīvojuma struktūrā, ko veido Baložu pilsēta, ciemi, viensētu un viensētu grupu apbūve. Ciemu statuss tiek saglabāts visiem līdzšinējos teritorijas plānojumos noteiktajiem ciemiem: Ķekava, Daugmale, Valdlauči, Rāmava, Krustkalni, Lapenieki, Katlakalns, Alejas, Krogšils, Skujnieki, Vimbukrogs, Odukalns, Jaunsils, Plakanciems, Mellupi, Dzērumi, Jenči, Saulgoži, Pulkarne, Bērzmente un Dzintari. Ar plānošanas dokumentu netiek plānoti jauni ciemi, vairākiem ciemiem robežas ir samazinātas, visievērojamāk tās samazinātas Dzintariem (-3,245 km²) un Daugmalei (- 3,1373 km²), Plakanciemam (-2,057 km²), no ciemu robežām izslēdzot neapbūvētas lauksaimniecības un meža zemju teritorijas. Ciemiem, kur robežas paplašinātas, tas nepārsniedz dažus simtus kvadrātmetru (galvenokārt izmaiņas saistītas ar datu precizēšanu);
 - 1.3.3. Teritorijas plānojumā ietverti iespējamie telpiskie risinājumi perspektīvo industriālo zonu (parku) attīstībai, kā arī ir izvērtētas un precizētas novadā esošās un perspektīvās lauksaimniecības un ar to saistītās uzņēmējdarbības attīstības iespējas;
 - 1.3.4. Teritorijas plānojumā sagatavoti vispārīgi transporta infrastruktūras attīstības un organizācijas risinājumi, sasaistot tos ar nacionāla mēroga transporta infrastruktūras objektu izbūvi. Teritorijas plānojumā izvērtēts esošais velo/gājēju ceļu infrastruktūras nodrošinājums un nepieciešamais attīstāmais tīkls, pārskatītas ielu sarkanās līnijas;
 - 1.3.5. Ar plānošanas dokumentu tiek pārskatīta pašvaldībai piederošo teritoriju perspektīvā izmantošana, precizētas pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas un aizsargjoslas, tostarp applūstošajām teritorijām;
 - 1.3.6. TIAN noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tostarp noteiktas teritorijas (Ķekavas pagasta aglomerācija, Baložu pilsētas aglomerācija un Daugmales ciema centrālās daļas apbūves teritorijas aglomerācija), kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas sistēmas, kā arī noteikta to pieslēgšanās kārtība;
 - 1.3.7. Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ir noteikts funkcionālais zonējums/apakšzonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem, apgrūtinātās teritorijas un aprobežojumi;
 - 1.3.8. Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas 12 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, kā arī noteiktas 8 teritorijas ar īpašiem noteikumiem;

- 1.3.8.1. *Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS)* funkcionālā zona ir noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam ciemu teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Minimālā jaunveidojamā zemes gabala platība 2500 (m²), stāvu skaits – līdz 3, būves augstums līdz 12 m. *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS1)* galvenais izmantošanas veids ir retināta, mežaparka tipa savrupmāju un vasarnīcu apbūve, tai skaitā ar mežu klātā teritorijā, kur minimālā jauna zemesgabala platība noteikta 3000 m². *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS2)* galvenā izmantošana ir vasarnīcu un savrupmāju būvniecība, bijušo un esošo dārzkopības sabiedrību un dārza māju ciemu teritorijās Ķekavas pagastā (dārzkopību kooperatīvu – Ausma, Aviators, Dzintari, Dzērumi, Lāčplēsis, Pļavas, Radiotehnika, Restaurators, Rožkalni, Teika, Tekstilnieks, Veckalni, Jenči, Celtnieks, Starts, Straume un Ziedonis teritorijas). *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS3)* galvenā izmantošana ir vasarnīcu un savrupmāju būvniecība Baložu pilsētā (bijušo un esošo dārzkopības sabiedrību un dārza māju ciemu teritorijās – Buras, Titurga, Ainavas). *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS4)* ir noteikta tikai Ķekavas pagasta Vimbukroga ciema teritorijā, lai nodrošinātu jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstības iespējas, ja to paredz detālplānojums. *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS5)* ir noteikta Baložu pilsētas neapbūvētajā daļā, lai nodrošinātu jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstības iespējas. Salīdzinot ar šobrīd spēkā esošajiem plānojumiem, *Savrupmāju apbūves teritoriju* platība kopumā nav palielinājusies;
- 1.3.8.2. *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzM)* funkcionālā zona ir noteikta ar apbūvi līdz trijiem stāviem, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru ciemos, bet *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzMI)* ir noteiktas tikai Baložu pilsētā. *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju* platības netiek paplašinātas;
- 1.3.8.3. *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzD)* funkcionālā zona ar apbūvi līdz pieciem stāviem paredzēta tikai Baložu pilsētā, kā arī Lapenieku, Rānavas un Ķekavas ciemos, t.i., teritorijās, kur jau ir esoša daudzstāvu apbūve. Funkcionālās zonas platība un izvietojums ir saglabāts atbilstoši pašlaik spēkā esošajos teritoriju plānojumos noteiktajam;
- 1.3.8.4. *Publiskās apbūves teritoriju (P)* funkcionālā zona ir noteikta, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu. Šī apbūves zona tiek noteikta tikai Baložu pilsētas un ciemu teritorijās, kuras jau vēsturiski veidojušās par *Publiskās apbūves teritorijām (P)*, tās nav būtiski mainītas, salīdzinot ar līdzšinējiem teritorijas plānojumiem;
- 1.3.8.5. *Jauktas centra apbūves teritorijas (JC)* ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, ko izmanto vai plāno attīstīt par pilsētas vai ciema centru. Šādas teritorijas noteiktas Baložu pilsētā un esošajos ciemos, bet to platība ir salīdzinoši neliela un, salīdzinot ar pašlaik spēkā esošo teritorijas plānojumu, tās tiek precizētas. Teritorijas plānojumā ir izdalīti arī indeksēti funkcionālie zonējumi: *Jauktas centra apbūves teritorija (JC1)* – multifunkcionālu objektu teritorijai (līdz pieciem stāviem), *Jauktas centra apbūves teritorija (JC2)* – multifunkcionālu objektu teritorijai ar paaugstinātu stāvu skaitu (līdz deviņiem stāviem) un *Jauktas centra apbūves teritorija (JC3)*, kurā aizliegta dzīvojamā apbūve, bet ir atļauta vieglā ražošana;
- 1.3.8.6. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* ir noteikta teritorijām, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu (tostarp smagās rūpniecības, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi) darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Savukārt *Rūpnieciskās*

apbūves teritorijas (R1) netiek paredzēta smagās rūpniecības ražošana. Ar plānošanas dokumentu nav paredzēta šo teritoriju paplašināšana vai jaunu veidošana, bet atsevišķos gadījumos ir precizētas *Rūpniecisko apbūves teritoriju* robežas;

- 1.3.8.7. *Transporta infrastruktūras teritorijas (TR)* ir noteiktas, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru un tās attīstībai nepieciešamās teritorijas. AR plānoto transporta infrastruktūras attīstību ir saistāmas arī TIAN noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem, piemēram, Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnija *Rail Baltica* būvniecības teritorija, Valsts galvenais autoceļa A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle) posma no km 7,90 līdz km 25,0 apvedceļš (Ķekavas apvedceļš), A5 Rīgas apvedceļā (Salaspils – Babīte) posma no km 11,6 (A7) līdz km 39,6 (A9) pārbūves iespējamības izpētes teritorija, kā arī perspektīvā B un C kategorijas ielu attīstībai nepieciešamā teritorija un perspektīvā D un E kategorijas ielu tīkla attīstībai rezervētā teritorija ciemos un ceļu attīstībai rezervēto teritorija lauku teritorijā un vēsturiskais šaursliežu dzelzceļa infrastruktūras attīstības teritorija, Baložos, tādējādi rezervējot šo teritoriju ar mērķi atjaunot un izbūvēt dzelzceļa trasi (tās izbūvi perspektīvā plānojot līdz pat Tīturgas ezeram);
- 1.3.8.8. *Tehniskās apbūves teritoriju (TA)* galvenais izmantošanas veids ir komunālās saimniecības uzņēmumu un inženiertehniskās apgādes objektu apbūve. Teritorijas plānojuma TIAN *Tehniskās apbūves teritorijām (TA)* noteiktas un grafiski attēlotas ekspluatācijas, sanitārās un drošības aizsargjoslas;
- 1.3.8.9. *Lauksaimniecības teritorija (L)* noteikta, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. *Lauksaimniecības teritorija (L1)* ir noteikta ciemu teritorijās, bet *Lauksaimniecības teritorija (L2)* - ārpus novada ciemiem, lauku un dzīvojamās apbūves teritorijām, kurām pirms Teritorijas plānojuma spēkā stāšanās ir izstrādāts un spēkā esošs detālplānojums. *Lauksaimniecības teritorija (L3)* ir noteikta, lai nodrošinātu patstāvīgo ģimenes dārzu uzturēšanu un ierīkošanu, dārza māju būvniecību, bijušo un esošo dārzkopības sabiedrību un dārza māju ciemu teritorijās Ķekavas pagastā pie Ķekavas putnu fabrikas;
- 1.3.8.10. *Mežu teritorijas (M)* ir noteiktas, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. Kā papildizmantošana ir iespējama arī tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, viensētu apbūve un derīgo izrakteņu ieguve. *Mežu teritorija (M1)* ir funkcionālā zona, kas ir noteikta Baložu pilsētas mežaparka teritorijai
- 1.3.8.11. *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA)* galvenie izmantošanas veidi ir publiskā ārtelpa ar vai bez labiekārtojuma. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA1)* ir saistīta ar apbedījuma veikšanu un ar to saistītu būvju izvietošanu. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA2)* ir noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta tūrisma un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, bet *Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)* – minēto funkciju īstenošanai parkā;
- 1.3.8.12. *Ūdeņu teritoriju (Ū)* galvenie izmantošanas veidi ir inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā un apkalpojošā infrastruktūra, ūdenssaimnieciska izmantošana un ūdens telpas publiskā izmantošana, kā papildizmantošana šajā funkcionālā zonā noteikta derīgo izrakteņu ieguve. *Ūdeņu teritorija (Ū1)* noteikta, lai nodrošinātu atpūtas iespējas uz ūdens;

1.3.8.13. Teritorijas plānojumā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem: 1) *Publiskas pieejas punkts publisko ūdeņu teritorijai (TIN11)*, 2) *Misas upes plūdu riska teritorija (TIN12)*, 3) *Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu teritorija (TIN13)*, 4) *Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorija (TIAN14)*, 5) *Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN31)*, 6) *Baložu kūdras fabrikas strādnieku ciemata apbūve (TIN41)*, 7) *Titurgas dzīvojamā ciemata apbūve (TIN42)*, 8) *Daugavas krasta ainava (TIN51)*, 9) *Dzelzceļa līnijas Rail Baltica transporta infrastruktūras attīstības teritorija (TIN71)*, 10) *Perspektīvo ielu un ceļu attīstības teritorija (TIN73)*, 11) *Šaursliežu dzelzceļa infrastruktūras attīstības teritorija (TIN74)*, 12) *Gājēju ceļš piekļuves nodrošināšanai pie publisko ūdeņu teritorijas (TIN75)* un 13) *Slēgtas atkritumu izgāztuves teritorija (TIN81)*. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem attēlotas Grafiskās daļas kartēs;

1.3.9. TIAN noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, transporta infrastruktūrai, inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, kā arī vides risku samazināšanai, inženiertehniskai sagatavošanai un applūstošām teritorijām, meliorācijas sistēmām u.c.

1.4. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

1.4.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Tomēr atbilstoši Vides pārskatā norādītajam – Teritorijas plānojumam nav paredzēti alternatīvi varianti, attiecīgi – tādi nav arī vērtēti, vienlaicīgi, atzīmējot, ka plānošanas dokumentam izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnēs un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus. Birojs norāda, ka plānošanas dokumenta īstenošanas alternatīvu vērtējums ir neatņemama SIVN sastāvdaļa, tādēļ norādītā pieeja nav pieņemama. Nav šaubu, ka plānošanas procesā dažādi risinājumi (vai attīstības scenāriji, alternatīvas), piemēram, lemjot par ciemu robežu maiņu, TIAN nosacījumiem, prasībām vides aizsardzībai u.c. ir apsvērti, tomēr šādi risinājumi nav atspoguļoti Vides pārskatā, salīdzinot un pamatojot lēmumu pieņemšanas procesu. Šāds salīdzinājumā balstīts pamatojums nepieciešams galvenajiem plānošanas risinājumiem jeb izvēlēm novada attīstībai un vides jautājumu pārvaldībai, piemēram, pamatojot izvēli mainīt robežas Dzintaru, Daugmales un Plakanciema ciemiem, kur no ciemu robežām ir izslēgtas neapbūvētas lauksaimniecības un meža zemju teritorijas, izvēlei noteikt ierobežojumus trokšņa jutīgu objektu būvniecībai tikai savrupmāju apbūves teritorijās u.c. risinājumiem. Vides pārskatā nepieciešams atspoguļot, kādi plānošanas risinājumi plānojuma izstrādes procesā vērtēti, un, veicot izsvērtu salīdzinājumu, pamatot konkrēto risinājumu izvēli, papildinot ietekmju izvērtējuma piemērotākā risinājuma izvēles sadaļas;

1.4.2. Birojs pozitīvi vērtē to, ka Teritorijas plānojumā grafiski attēlotas vides trokšņa pārsnieguma zonas gar valsts galvenajiem autoceļiem, tāpat no plānošanas dokumenta izriet, ka trokšņa problemātika vispārēji ir vērtēta un ņemta vērā – TIAN iekļauti vairāki nosacījumi, kas vērsti uz trokšņa pārvaldību. Tomēr Birojs secina, ka Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs teritorijas, kur autoceļu ietekme pārsniedz (vai var pārsniegt) normatīvajos aktos noteiktos vides trokšņa robežlielumus, nav attēlota visā joslā gar valsts galvenajiem autoceļiem, bet tikai atsevišķās teritorijās, – galvenokārt vietās, kur pašlaik noteikts/plānots funkcionālais zonējums *Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorija*, lai gan vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi novērojami arī citās teritorijās, kur varētu būt atļauta

dzīvojamās apbūves vai citu trokšņu jutīgu objektu būvniecība. Tas, ka trokšņu jutīgi objekti attiecīgajās teritorijās tiek plānoti, izriet pat no pašas TIN 14 teritorijas definīcijas. Proti, TIAN 738. punktā noteikts, ka TIN 14 teritorija ir “*teritorija gar valsts galveno autoceļu A7 vai A5, kur ir izbūvēti vai ir plānots attīstīt trokšņa jutīgus objektus, bet ir konstatēts un/vai tiek prognozēts paaugstināts vides troksnis*”. Biroja ieskatā trokšņu jutīgu objektu plānošana šādās teritorijās ir kopumā netālredzīga. Teritorijas plānojumā pašlaik iztrūkst arī pārdomāta regulējuma un risinājumu vietās, kas nav iekļautas teritorijā ar īpašiem noteikumiem *Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorija (TIAN14)*, kur satiksmes troksnis rada vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus, bet Teritorijas plānojums paredz dažāda veida apbūves iespējas (arī izglītības, veselības aprūpes, viensētu u.c. atļauto izmantošanu), atkarībā no funkcionālā zonējuma.

- 1.4.3. Izskatot Teritorijas plānojuma TIAN, Birojs konstatē, ka TIAN noteiktajos apbūves parametru rādītājos – minimālā jaunizveidotā zemes gabala platībai ir, iespējams, kļūdaini norādītas vērtības: *Mežu teritorijai (M)* – 20000 ha un *Lauksaimniecības teritorijai (L), (L1) un (L2)* – 20000 ha. Birojs rekomendē veikt attiecīgi kļūdas labojumus TIAN vai arī Vides pārskatā sniegt atbilstošu pamatojumu un/vai izvērtējumu šādai minimālā jaunizveidotā zemes gabala platību noteikšanai.
2. **Esošais vides stāvoklis, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots**
 - 2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantota publiski pieejamā pašvaldības, reģiona un valsts līmeņa informācija: statistikas dati, vides stāvokļa pārskati, citu politikas plānošanas dokumentu informācija u.c. avoti, tostarp VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) u.c. institūciju rīcībā esošā informācija.
 - 2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta teritorijas raksturojums, sniegts apkopojums par apdzīvojuma struktūru, iekļauta vispārīga informācija par vides aspektiem un dabas resursiem, kā arī antropogēnās slodzes ietekmi.
 - 2.3. Rezumējoši, – galvenajos ietekmes aspektos – secināms, ka:
 - 2.3.1. Ķekavas novada apdzīvojuma struktūru veido Baložu pilsēta, viensētu un viensētu grupu apbūve, kā arī ciemi – Ķekava, Daugmale, Valdlauči, Rāmava, Krustkalni, Lapenieki, Katlakalns, Alejas, Krogsils, Skujnieki, Vimbukrogs, Odukulns, Jaunsils, Plakanciems, Mellupi, Dzērumi, Jenči, Saulgoži, Pulkarne, Bērzmēte un Dzintari. Kompakts apdzīvojums raksturīgs Baložu pilsētai un Ķekavas ciemam;
 - 2.3.2. Ķekavas novads atrodas nozīmīgā transporta infrastruktūras (Transeiropas transporta tīkla (TEN-T) maģistrāles) krustpunktā, ko veido Ziemeļu-dienvidu 1. koridors (Via Baltica vai (E67)) un Rietumu-austrumu koridors, kas vienlaikus ir valsts galvenie autoceļi A7 (Rīga-Bauska-Lietuvas robeža) un A5 (Rīgas apvedceļš-Salaspils-Babīte). Saikni ar Rīgu un Daugavas labo krastu labi nodrošina esošie tilti Rīgā (Dienvidu tilts) un Rīgas HES tilts. Vides pārskatā ir norādīts uz perspektīvo transporta infrastruktūras objektiem, kurus nepieciešams ņemt vērā Teritorijas plānojuma izstrādē: 1) Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnija *Rail Baltica* 2) E67/A7 Ķekavas apvedceļš, 3) A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte) posma no 11.6 km (A7) līdz 39.6 km (A9) pārbūves iespējamības izpēte un 4) E67 Via Baltica posms A4 (Saulkalne) – Bauska (Āre) attīstības izpēte;
 - 2.3.3. Novadā reģistrēti 1144 uzņēmumi 182 nozarēs¹, tostarp uzņēmumi, kas nodarbojas ar

¹ LURSOFT dati

automobiļu tehnisko apkopi, mežsaimniecību, būvniecību, kravu pārvadājumiem, dažādu konsultāciju sniegšanu, lauksaimniecisko ražošanu u.. Ķekavas novada lielākais uzņēmums ir AS „Putnu fabrika „Ķekava”, kas novadā ir vienīgais uzņēmums, kura darbība atbilst A kategorijas piesārņojošajai darbībai. Novadā atrodas 12 uzņēmumi, kuru darbība atbilst B kategorijas piesārņojošajai darbībai. Ar plānošanas dokumentu nav paredzēts izveidot jaunus rūpnieciskos objektus (un to teritorijas), kuriem piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra vai saņemamas A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas izveide;

- 2.3.4. Novadā ainava veidojusies gan dabiskās, gan cilvēka darbības rezultātā. Nozīmīgs dabiskās ainavas veidotājs objekts ir Daugavas krasti, Daugavas lejteces nepārveidotajā posmā ar izteiktu ieleju starp Ķekavas teritoriju un Doles salu. Kā mākslīgais ainavas elements ir atzīmēti uzpludinātie Daugavas krasti Daugmalē, kur uzbēruma (Rīgas HES dambja) ainava ir iespaidīga, jo tā apvieno dabiskos un mākslīgos ainavu veidojošos faktoros. Izstrādātāja ieteikusi izstrādāt ainavu dizaina plānu, ja tiek plānota saimnieciskā darbība un apbūve vizuāli jutīgajās teritorijās, paredzot pasākumus raksturīgās meža ainavas, dabisko biotopu, mikroliegumu un savdabīgo meža struktūras elementu (koku, kāpu, lauču, smiltāju) aizsardzībai un saglabāšanai;
- 2.3.5. Ķekavas novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido galvenokārt kvartāra nogulumos sastopamie derīgie izrakteņi – būvmateriālu izejvielas grants un smilts, kā arī biogēnie nogulumi – kūdra un ezeru sapropelis. Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes. 2016. gadā ieguve tiek veikta tikai vienā derīgo izrakteņu atradnē “Titurga” (atrodas Ķekavas pagastā), kur 2016. gadā iegūti 13,74 tūkst. m³ smilts². Ķekavas novadā ir salīdzinoši daudz izplatīti purvi ar kūdras resursiem, novadā reģistrētas 22 kūdras atradnes, bet 2016. gadā Ķekavas novadā kūdras ieguve nav veikta³;
- 2.3.6. Ir izpētītas četras pazemes saldūdens atradnes (Baloži, Rāmava, Ķekava un Putnu fabrika), kas nodrošina novada iedzīvotājus ar centralizēto ūdens apgādi. Pie Rīgas pilsētas robežas atrodas vairāki pazemes ūdens atradnes Katlakalns ūdens ieguves urbūmi, kas nodrošina Rīgas pilsētas centralizēto ūdens apgādi, samazinot nepieciešamību iegūt neaizsargātos un sliktākas kvalitātes Daugavas upes ūdeņus. Kopumā Ķekavas novadā ierīkoti 213 ūdens ieguves urbūmi, no tiem 153 Ķekavas pagasta teritorijā (izmanto 42 urbūmus), Daugmales pagastā 33 urbūmi (izmanto 7 urbūmus), Baložu pilsētā 27 urbūmi (izmanto 16 urbūmus)⁴. Izstrādātāja rekomendē pašvaldībai sadarbībā ar Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi pievērst uzmanību neapsaimniekotajiem urbūmiem, kas rada būtiskus draudus pazemes ūdens kvalitātei;
- 2.3.7. Ķekavas novads atrodas Daugavas upju baseina apgabalā un viss Daugavas posms Ķekavas novada teritorijā ir ar publiskas upes statusu⁵. Ķekavas novadā nav ezeru, kuriem būtu noteikts publiska ezera statuss⁶. Upju tīkls nav sazarots, to pārstāv Daugavas baseina upes, Daugava un tās kreisā krasta pieteka Ķekavas upe, Titurgas upe, kā arī mazi strauti un novadgrāvji. Novadā atrodas Tirturgas ezers, Lejas ezers, Bērzsmentes dzirnavezers un Dambenieku dzirnavezers. Lielākais no ezeriem novadā ir Titurgas ezers, kas atrodas Baložu pilsētā un tā platība ir apmēram 12 ha. Visa Ķekavas novada teritorija ir īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas

² LVĢMC datu bāzes “Derīgo izrakteņu bilance” informācija, 2016. gads

³ LVĢMC datu bāzes “Derīgo izrakteņu bilance” informācija, 2016. gads

⁴ LVĢMC datu informācija, 2016. gads

⁵ Civillikuma 1102. pants un 1. pielikums

⁶ Civillikuma 1115. pants un 2. pielikums

prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai⁷;

- 2.3.8. No alternatīviem energoresursiem Vides pārskatā kā perspektīva ir atzīmēta saules enerģijas, vēja enerģijas (novads daļēji ietilpst vēja enerģijas izmantošanai potenciāli piemērotajās teritorijās) un ģeotermālā enerģijas (pārsvārā gan nelielu objektu apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai) izmantošana;
- 2.3.9. Ķekavas novadā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – *NATURA 2000*, bet ir konstatētas dažādu biotopu grupu un sugu dzīvotņu atradnes, piemēram, *Purvaini meži* (ES klasifikācijas kods 91D0*), *Veci vai dabiski boreāli meži* (9010*), *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* (6270*), zaļā varde plūksnu ķekarpaparde parka vīngliemezis u.c..⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 20. marta noteikumos Nr. 131 „*Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem*” noteikto novada teritorijā atrodas Garlība Merķeļa piemiņas dendroloģiskie stādījumi “*Katlakalna priedes*”. Ķekavas novada teritorijā ir noteikti četri mikrolieģumi⁹. Teritorijas plānojumā attēloti 24 aizsargājami koki – dižkoki;
- 2.3.10. Esošais inženiertīklu (ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde) nodrošinājums novada teritorijā ir ļoti atšķirīgs. Ar centralizētiem komunālajiem pakalpojumiem ir nodrošinātas galvenokārt blīvāk apdzīvotās vietas: Baložu pilsēta, Ķekava, Daugmale, Valdlauči, Rāmava, Katlakalns, taču arī tajos ne visur tie ir pieejami;
- 2.3.11. SIA “*Ķekavas nami*” nodrošina ūdenssaimniecības un kanalizācijas pakalpojumus daudzdzīvokļu mājām Ķekavā, Valdlaučos un Rāmavā, individuālajām mājām Katlakalnā, Odukalnā, Vimbukrogā, Ziedonī un Rāmavā, kā arī iestādēm un uzņēmumiem Ķekavas pagasta teritorijā. SIA “*Baložu komunālā saimniecība*” nodrošina ūdenssaimniecības un kanalizācijas pakalpojumus Baložu pilsētā un tās tuvākajā apkaimē, bet atsevišķiem nekustamajiem īpašumiem – SIA “*Rīgas ūdens*” un citi pakalpojumu sniedzēji. Novadā inženiertīklu pieejamība vērtējama kā apmierinoša. Būtiska problēma ir inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums jaunajās apbūves teritorijas un dārzkopības sabiedrībās, kur netiek nodrošināta centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija (tajās ūdensapgāde un kanalizācija risināta individuāli, katram īpašniekam veidojot savu urbumu un vienojoties ar pakalpojumu sniedzēju par kanalizācijas izvešanu). Novadā nepieciešams turpināt centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas paplašināšanu lielākajās apdzīvotajās vietās, kas ietver ciemus no Ķekavas līdz Valdlaučiem gar autoceļu A7, Baložu pilsētā un Daugmales ciemā;
- 2.3.12. Centralizēta siltumapgāde tiek nodrošināta daudzdzīvokļu māju rajonos. Siltumapgādi novadā nodrošina SIA “*Ķekavas nami*” un SIA “*Baložu siltums*”. Ķekavā un Daugmalē daudzdzīvokļu mājām un skolām siltumapgāde tiek nodrošināta no lokālām katlu mājām;
- 2.3.13. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ķekavas novadā nodrošina SIA “*Clean R*”. Daļīto atkritumu savākšanas punkti ir izvietoti visās novada apdzīvotajās vietās;
- 2.3.14. Tā kā Ķekavas novads atrodas ļoti nozīmīgā transporta infrastruktūras krustpunktā un tiek plānoti jauni (t.sk. nacionālas nozīmes) transporta infrastruktūras objekti kā *Rail Baltica* dzelzceļa līnija un Ķekavas apvedceļš, tad trokšņa piesārņojums ir viens no būtiskākajiem aspektiem, kas raksturots Vides pārskatā. Autoceļu posmi, kuriem ir

⁷ Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumos Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”

⁸ Dabas aizsardzības pārvaldes 2018. gada informācija par Eiropas nozīmes īpašiem aizsargājamiem biotopiem

⁹ Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas “*OZOLS*” dati

izstrādāts rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai¹⁰, šķērso gan reti apdzīvotas teritorijas, kurās dominē lauksaimniecības un mežu zemes, gan teritorijas ar augstu iedzīvotāju blīvumu, t.sk. Ķekavu, kur autoceļu posmu tuvumā ir novietotas gan mazstāvu, gan daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas. Rīcības plānā akustiskā diskomforta zonas ir noteiktas gar valsts galveno autoceļu A7. Rīcības plāna pārskatā vērtēti pasākumi (efektīvākie risinājumi trokšņa ietekmes samazināšanai vērsti uz trokšņa emisijas samazināšanu) akustiskajās diskomforta zonās: 1) Krustkalni, Rāmava, Titurga un Lapenieki – trokšņa barjeras, 2) Katlakalns, Katlakalns II, Ķekavas pļavas, Ķekavas pļavas II, Ķekavas pļavas III, Ķekava un Ķekava II – apvedceļa vai jauna autoceļa būvniecība;

- 2.3.15. Ķekavas novadā pašlaik neatrodas tādi objekti, kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 5. marta noteikumu Nr. 131 *“Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”* 15. punkta prasībām jāizstrādā *“Rūpniecisko avāriju novēršanas programma”*. Paaugstināta riska objekts novadā ir C kategorijas objekts – maģistrālais pārvades gāzes vads Rīga – Paņeveža ar diametru 720 mm un gāzes regulēšanas staciju „Daugmale”. Kā nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorija ir noteikts valsts galvenais autoceļš A5 (Rīgas apvedceļš – Salaspils – Babīte) un autoceļš A7 (Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle));
- 2.3.16. Novada teritorijā atrodas Rīgas hidroelektrostacijas (turpmāk – HES) ūdenskrātuves kreisā krasta dāmbis ar drenāžas kanālu, kas ir valsts nozīmes plūdu riska objekts. Ķekavas novadā atrodas arī teritorijas, kuras pakļautas applūšanas riskam dabas apstākļu ietekmē. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē *“Funkcionālais zonējums”* ir attēlotas *precizētas* applūstošās teritorijas Daugavai, Misai, Ķekaviņai un Olektei.
- 2.3.17. Novadā atrodas divas piesārņotas un sešas potenciāli piesārņotas vietas. Šajās teritorijās pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības jāveic teritorijas izpēte, ja nepieciešams sanācija un/vai rekultivācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Potenciālajā piesārņojuma izplatības areālā aizliegts plānot jaunu dzīvojamo apbūvi, izglītības iestādes un ārstniecības iestādes;
- 2.3.18. Izstrādātājas vērtējumā, neīstenojot Teritorijas plānojumā ietvertās nostādnes, iespējama haotiska apbūves veidošanās, t.sk. teritorijās, kur nav attīstīta atbilstoša infrastruktūra, kas kopumā var radīt būtisku kaitējumu videi.
- 2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā vides stāvokļa un dabas resursu apraksts ir sniegts vispārīgs un ne tikai par Ķekavas novadu, bet arī plašākā mērogā, tomēr ne visās jomās ir pietiekoša informācija par esošo vides stāvokli ar plānošanas dokumentu saistītajās teritorijās, kurās Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas. SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju tieši saistot ar konkrētām plānotajām izmaiņām, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami, lai pārdomāti un argumentēti plānotu turpmāko novada attīstību. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu kā būtiskāko Birojs konstatē:
- 2.4.1. Vides pārskatā nepieciešams papildināt informāciju un vērtējumu saistībā ar ciemu robežu izmaiņām, jo esošās vides situācijas novērtējumā ciemiem, kuriem plānots izmainīt robežas, norādīts uz izmaiņu ieguvumiem, bet nav analizētas iespējamās problēmas iedzīvotājiem (piemēram, ciemos Dzintari, Daugmale un Plakanciems). Veicot ciema robežu samazinājumu, izslēdzot teritorijas ar funkcionālajiem

¹⁰ SIA *“Estonian, Latvian&Lithuanian Environment”*. *“Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.– 2023. gadam”*. 2017. gads

zonējumiem *Mežu teritorijas (M)* un *Lauksaimniecības teritorijas (L)* (kur pieļaujama arī derīgo izrakteņu ieguve un citu ar ražošanu saistītu darbību veikšana), varētu būt ietekmēta ciema teritorijā (blakus esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās) iedzīvotāju dzīves un vides kvalitāte, mainoties teritorijas līdzšinējai izmantošanai atbilstoši funkcionālajā zonējumā pieļaujamām darbībām un nosacījumiem to veikšanai ārpus ciema robežām. Tādējādi Vides pārskatā būtu nepieciešams veikt situācijas izvērtējumu, vai ciemu robežu maiņu rezultātā ciema iedzīvotājiem saglabāsies/mainīsies līdzšinējā dzīves kvalitāte. Šāda informācija ir būtiska, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai turpmākā novada saimnieciskā darbība var izraisīt potenciālu ietekmi kā uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti, tā arī uz vides kvalitāti;

- 2.4.2. Vides pārskatā nav norādīts ne nodoto sadzīves atkritumu, ne arī nodoto bīstamo atkritumu daudzums, tādējādi nav iespējams novērtēt, vai atkritumu daudzumam novada teritorijā ir tendence pieaugt, vai gluži pretēji - samazināties, ņemot vērā iespēju iedzīvotājiem nodot sašķirotos atkritumu. Šādu datu ieguve ir iespējama atbilstoši LVĢMC publiski pieejamai informācijai par radīto sadzīves un bīstamo atkritumu daudzumu. Vienlaicīgi Vides pārskatā ir norādīts uz sezonālo raksturu esošo dārzkopības sabiedrību un dārza māju teritorijās, kur pastāv problēmas ar atkritumu apsaimniekošanu;
- 2.4.3. Vides pārskatā atzīmēts, ka spēkā esošajā Ķekavas pagasta teritorijas plānojumā par piesārņotu vietu tika noteikta Olektes upe, TIAN izvirzot nosacījumu, ka būvniecība teritorijās, kas pieguļ Olektes upei, ir pieļaujama tikai tad, kad tiek novērsts upes piesārņojums. Tāpat Vides pārskatā norādīts: *“sanācijas jeb attīrīšanas darbi tika uzsākti 2013. gadā, tomēr, lai atgūtu tās kādreizējo izskatu, tika paredzēts, ka būs vajadzīgi vairāki gadi, kamēr tiks iztīrīta piesārņotā upes gultne 1,4 km garumā.”* Savukārt izstrādātajā Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā teritorijas pie Olektes upes nav norādītas kā piesārņotas, bet Vides pārskatā nav sniegts skaidrojums par esošās situācijas vides stāvokli, tāpēc šāda informācija būtu precizējama un Vides pārskats papildināms ar aktuālo informāciju;
- 2.4.4. Vides pārskatā sniegta informācija, kurā atzīmēts: *“visa Ķekavas novada teritorija ir īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai”*, tomēr Vides pārskata esošās situācijas aprakstā nav sniegta informācija par attīrīto notekūdeņu kvalitāti, tās atbilstību normatīvo aktu prasībām, kas būtu svarīgs faktors, lai varētu sniegt atbilstošus risinājumus, nepieļaujot vides stāvokļa pasliktināšanos un nepieciešamības gadījumā - veikt atbilstošus pasākumus vides piesārņojuma novēršanai/samazināšanai;
- 2.4.5. Novadā esošie ezeri un upes tiek izmantoti arī rekreācijas nolūkos un Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem - *Publiskas pieejas punkts publisko ūdeņu teritorija (TIN11)*, kas ir atzīmētas arī Grafiskajā daļā. TIAN nosacījumos 724. punktā paredzēts: *“publiskos pieejas punktus pie publisko ūdeņu teritorijas ir atļauta peldvietu un/vai atpūtas vietu pie ūdens un laivu piestātņu ierīkošana, ja tas nav pretrunā ar citiem normatīvajiem aktiem”*. Šādā kontekstā Birojs atzīmē, ka pašvaldībai ir saistoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 *“Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 692), tostarp 8. punktā noteiktais nosacījums: *peldvietu izveido saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto (atļauto) izmantošanu. Peldvietas robežas nosaka pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā peldvieta atrodas.* Vienlaicīgi Noteikumu Nr. 692 4. punktā ir paredzēts: *pašvaldības katru gadu izvērtē informāciju par to teritorijā esošajām peldvietām un līdz 31. decembrim iesniedz Veselības inspekcijā priekšlikumu, ja nepieciešama peldvietas iekļaušana šo noteikumu 2. pielikumā*

minētajā sarakstā vai svītrosāna no tā, tādējādi pašvaldība var noteikt nepieciešamību sniegt priekšlikumus Veselības inspekcijai par peldvietu iekļaušanu Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, tā nodrošinot sabiedrības informētību saistībā ar novadā esošo rekreācijas vietu peldvietu kvalitāti;

- 2.4.6. Vides pārskatā sniegtajā informācijā par ūdensapgādes jautājumiem Ķekavas novadā nav norādīta novada dzeramā ūdens kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām, lai gan atbilstoši Veselības inspekcijas ikgadējam pārskatam par dzeramā ūdens kvalitāti Ķekavas novada paraugu iegūšanas vietās (Baložu ūdensapgādes sistēmā) konstatētas neatbilstības dzeramā ūdens kvalitātei¹¹: 2018. gadā konstatēta neatbilstība šādā rādītājā: enterokoki 6/100ml. Vienlaicīgi atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai Ķekavas novadā ierīkoti 213 ūdens ieguves urbumi, no tiem 153 Ķekavas pagasta teritorijā (izmanto 42 urbumus), Daugmales pagastā 33 urbumi (izmanto 7 urbumus), Baložu pilsētā 27 urbumi (izmanto 16 urbumus)¹². Birojs atbilsta Izstrādātājas ieteikumu pašvaldībai sadarbībā ar VVD Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi pievērst uzmanību neapsaimniekotajiem urbumiem, kas rada būtiskus draudus pazemes ūdens kvalitātei. Atbilstoši likuma “*Par zemes dzīlēm*” nosacījumiem (3. panta 1. punkts) lēmumu par urbumu izmantošanu vai likvidāciju jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdens apgādes urbums atrodas, tomēr pašvaldībai ir iespējams un ieteicams paredzēt pasākumus iedzīvotāju vides apziņas paaugstināšanai un aktīvākai iesaistei virszemes ūdensobjektu un pazemes ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un aizsardzības nodrošināšanai.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlētā risinājuma pamatojums

- 3.1. Vides pārskata 10. nodaļā Izstrādātāja analizējusi Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktos funkcionālos zonējumus un apakšzonējumus un TIAN nosacījumus atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai, kā arī to iespējamo ietekmi:

- 3.1.1. Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un plānoto apbūvi;
- 3.1.2. Kā norādīts Vides pārskatā attiecībā uz apbūvi: “*salīdzinot ar pašlaik spēkā esošajā teritorijas plānojuma noteikto, praktiski nav plānotas jaunas apbūves teritorijas, uzmanība pievērsta atbilstošas infrastruktūras nepieciešamībai*”. Ar plānošanas dokumentu ir detalizēts ielu tīkls un precizētas ielu sarkanās līnijas. Līdz ar to ar plānotajiem TIAN nosacījumiem sagaidāma pozitīva ietekme;
- 3.1.3. Būtiskākās ietekmes uz vidi ir saistītas ar *Transporta infrastruktūru teritorijām*, tostarp ar tādiem nacionālas nozīmes projektiem kā Eiropas standarta platuma dzelzceļa līniju *Rail Baltica* un valsts nozīmes galvenajiem autoceļiem. Šāda līnijbūvju būvniecība tiek vērtēta kā *būtiska negatīva ietekme uz vidi*, tostarp ar trokšņu traucējumiem, emisijām gaisā un teritoriju fragmentāciju. Vides pārskatā ir ieteikts veikt savvaļas dzīvnieku pārvietošanās monitoringu jauno līnijbūvju izbūves trasēs, lai izvērtētu nepieciešamību veidot drošus trasēs šķērsošanas punktus dzīvnieku aktīvas migrācijas vietās;
- 3.1.4. *Dabas un apstādījumu teritoriju (DA)* noteikšana, izveidošana un apsaimniekošana Izstrādātājas vērtējumā rada būtisku, ilglaicīgu, pozitīvu ietekmi uz vidi, savukārt būtiskāko negatīvo ietekmi uz vidi *Mežu teritorijās (M)* var radīt atmežošana, kā arī liela izmēra kailcirtes. Atmežošanas pasākumi un vienlaidus kailciršu izmēri vērtējami, ņemot vērā iespējamo eolo procesu attīstību kāpu izplatības teritorijās.

¹¹ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību. Veselības inspekcija, 2018. g..

¹² LVGMC datu informācija, 2016. gads

Vienlaicīgi TIAN ir noteikta prasība pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas izstrādāt detālplānojumu.

- 3.1.5. *Lauksaimniecības teritorijām (L)* iepriekšējā plānošanas periodā nav konstatētas vides pasliktināšanās tendences un tādas arī nav prognozējamās. Izstrādātāja rekomendē kā prasību izvirzīt detālplānojuma, lokālplānojuma vai sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procesā konsultēties ar Dabas aizsardzības pārvaldi par teritorijas, kurai plānota lietošanas veida maiņa, bioloģisko daudzveidību (vai tajā ir noteikti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas);
 - 3.1.6. Salīdzinot ar iepriekšējo plānošanas periodu *Ūdeņu teritoriju (Ū)* platības nav mainījušās. Nav arī konstatētas virszemes ūdens kvalitātes pasliktināšanās tendences. Tā kā šobrīd nav informācija par iespējamiem jauniem ūdens teritoriju izmantošanas projektiem, nav prognozējams, ka Teritorijas plānojuma īstenošana varētu atstāt negatīvu ietekmi uz virszemes ūdensobjektiem. Tomēr, uzsākot jaunu ūdens teritoriju izmantošanas projektu, ievērojamas normatīvajos aktos un TIAN ietvertās prasības. Tāpat ieteikts pievērst uzmanību aizsargjoslu prasību ievērošanai, izvērtējot nepieciešamību veikt sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūru vai SIVN procedūru, ja pirms projekta īstenošanas tiek izstrādāts detālplānojums vai lokālplānojums;
- 3.2. Vides pārskatā norādīts uz plānošanas dokumenta izstrādes laikā Teritorijas plānojumā un TIAN nostādnēs veiktajām izmaiņām:
- 3.2.1. Ir sagatavoti vispārīgi transporta infrastruktūras attīstības un organizācijas risinājumi, lai nodrošinātu optimālu transporta organizāciju gan ciemu teritorijās, gan to savstarpējā sasaistē;
 - 3.2.2. Ir izvērtēts esošais velo/gājēju ceļu infrastruktūras nodrošinājums un nepieciešamais attīstāmais tīkls;
 - 3.2.3. Teritorijas plānojumā un TIAN ir noteiktas nacionālas nozīmes infrastruktūras teritorijas "*Teritorijas ar īpašiem noteikumiem*": *TIN72 Satiksmes infrastruktūras objektu attīstībai nepieciešamā teritorija* un *TIN71 Dzelzceļa līnijas Rail Baltica transporta infrastruktūras attīstības teritorija*, kur ir ņemtas vērā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izstrādātās rekomendācijas, kuru īstenošana mazina ietekmes uz vidi un cilvēku dzīves apstākļiem;
 - 3.2.4. Teritorijas plānojumā valsts galveno autoceļu A7 un A5 posmiem atbilstoši autoceļu trokšņu stratēģisko karšu datiem ir noteiktas zonas, kurās ir konstatēts vai prognozēts paaugstināts vides troksnis. TIAN tās ir noteiktas kā *TIN14 Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorijas*. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē *TIN14 Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorijām* ir noteiktas arī buferjoslas (*Dabas un apstādījumu teritorijas*), lai mazinātu vides piesārņojumu;
 - 3.2.5. TIAN noteiktas vienotas prasības lietuvu ūdens novadīšanas sistēmām;
 - 3.2.6. Ir izvērtētas un precizētas novadā esošās un perspektīvās lauksaimniecības un ar to saistītās uzņēmējdarbības attīstības iespējas. TIAN noteikti aprobežojumi un prasības iespējamās uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai;
 - 3.2.7. Apstādījumu teritorijas kā obligāts resurss ir paredzams visās funkcionālajās zonās, t.sk. *Publiskajās apbūves teritorijās* un *Jauktas centra apbūves teritorijās*;
 - 3.2.8. Ir izvērtētas piekļuves iespējas ūdensobjektiem gan no sauszemes, gan ūdens, noteikti principi publiskas piekļuves nodrošināšanai, kā arī izstrādāti nosacījumi publiski pieejamo krastmalu labiekārtošanai. TIAN ir noteikti atsevišķi publiskas pieejas punkti Daugavai (*TIN11 Publisks pieejas punkts publisko ūdeņu teritorija*), kur piekļūšana jānodrošina gan gājējiem un velosipēdistiem, gan autobraucējiem pa

valsts, pašvaldības ceļu vai servitūtu ceļu;

- 3.2.9. Ir attēlotas precizētās applūstošās teritorijas Daugavai, Misai, Ķekaviņai un Olektei. Teritorijas plānojumā noteikta *TIN12 – Misas upes plūdu riska teritorijas* – šī teritorija ietver meliorācijas ekspluatācijas un avāriju ietekmes zonu, kā arī Misas upes applūšanas riska teritoriju ar applūšanas risku biežāku nekā 1 reizi 10 gados (no 1 % līdz 10 %);
 - 3.2.10. TIAN iekļautas prasības attiecībā gan uz apbūvi applūstošajās teritorijās, lietus ūdens savākšanu un attīrīšanu, gan teritorijas inženiertehnisko sagatavošanu, kas nosaka, ka teritorijās, kurās ir konstatēts paaugstināts gruntsūdens līmenis vai ir sarežģīti ģeoloģiskie apstākļi, ir jāveic inženiertehniskās teritorijas sagatavošanas plānošanas un projektēšanas darbi pirms būvniecības procesa uzsākšanas;
 - 3.2.11. Ir pārskatītas visas esošās objektu aizsargjoslas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
 - 3.2.12. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros noteiktas teritorijas (Ķekavas pagasta aglomerācija, Baložu pilsētas aglomerācija un Daugmales ciema centrālās daļas apbūves teritorijas aglomerācija), kur ir obligāti jāparedz centralizētā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ierīkošana vai pieslēgšanās pie esošajiem.
- 3.3. Vides problēmu un ietekmju vērtējums sniegts par tālāk norādītiem konkrētiem (Teritorijas plānojumā iekļautajiem) risinājumiem, par kuriem **Birojs (kur nepieciešams) sniedz šādas piebildes:**
- 3.3.1. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē "*Funkcionālais zonējums*" attēlotas applūstošās teritorijas (10% applūduma varbūtība). Birojs konstatē, ka, piemēram, Misas upes applūstošo teritoriju vietās Teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums *Mazstāvu apbūves teritorija* (Dzērumu ciemā), un saskaņā ar Teritorijas plānojuma Grafisko daļu, vietām applūstošo teritoriju robežas iekļauj un ieskauj visu zemes gabalu, kam tiek paredzēts noteikt funkcionālo zonējumu ar apbūves iespējām. Lai gan vadoties no TIAN 246. punkta nosacījumiem, kas noteic vispārējās prasības applūstošo teritoriju izmantošanai, var secināt, ka teritorijās ar 10 % applūšanas varbūtību nav pieļaujama būvniecība, jo būves atļauts izvietot tikai ārpus applūstošās teritorijas, tomēr no šajā punktā iekļautajiem nosacījumiem izriet, ka applūstošo teritoriju robežas var tikt precizētas. Tāpat no TIAN 245. punkta izriet, ka Teritorijas plānojuma nosacījumi bez būtiskiem papildus ierobežojumiem pieļauj būvniecību teritorijās ar 10 % applūšanas varbūtību, ja tās kļuvušas neapplūstošas pēc attiecīgu pasākumu veikšanas, ko pamatojusi nepieciešamība no applūšanas aizsargāt esošu apbūvi. Ķekavas novada pašvaldībai jāņem vērā, ka periodiski applūstošās teritorijas veic nozīmīgu uzdevumu vides aizsardzības mērķim, t.sk. pilda plūdu negatīvo seku novēršanas funkciju. Tādēļ Aizsargjoslu likumā ir noteikts šādu teritoriju apbūves aizliegums. Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (tādējādi padarot teritorijas apbūvējamas). Kā vienus no izņēmumiem Aizsargjoslu likuma 37. pants paredz esošas apbūves aizsardzību, tomēr jāņem vērā, ka Aizsargjoslu likuma 7. pantā nostiprinātā mērķa ietvarā šāds izņēmums ir tulkojams pēc iespējas šauri. Kā to atzinusi arī Satversmes tiesa ar 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā 2006-09-03, vērtējot jautājumu par applūstošo teritoriju pārveidošanu ar mērķi veikt apbūvi, "*norma neliedz veikt applūstošas teritorijas uzbēršanu vai aizsargbūvju celtniecību nolūkā aizsargāt no plūdiem ēkas un būves, kas tur atradās pirms šīs normas spēkā stāšanās. Šajā gadījumā atļaujas teritorijas uzbēršanai vai aizsargbūvju celšanai izsniedzamas tādā veidā, lai minētās darbības pēc iespējas mazāk pārveidotu applūstošās teritorijas*". Vides pārskatā šiem risinājumiem pašlaik nav veikts izvērstis

vērtējums un salīdzinājums, tostarp alternatīvu kontekstā. Biroja ieskatā Teritorijas plānojuma atsevišķus risinājumus varētu būt pamats pārskatīt, vērtējot, vai apbūves iespējamība applūstošajās teritorijās netiek paredzēta apjomā, kas pārsniedz Satversmes tiesas norādīto nosacījumu. Iespējams, papildus ierobežojumus šajā kontekstā ir pamats iekļaut arī TIAN. No Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkta izriet, ka applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība izņēmuma kārtā var tikt veikta esošu būvju aizsardzībai, tomēr šāds izņēmums nevar kalpot mērķim padarīt iecerētās apbūves teritorijas par neapplūstošām un apbūvējamām;

- 3.3.2. Ķekavas novada teritorijas plānojumā valsts galveno autoceļu A7 un A5 posmiem ir noteiktas zonas, kurās ir konstatēts vai prognozēts paaugstināts vides troksnis. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē "*Funkcionālais zonējums*" tās attēlotas kā *Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorijas (TIN14)*), tomēr Birojs jau iepriekš norādījis, ka TIN 14 teritorija (un tās izmantošanas īpašie nosacījumi) attiecināti tikai uz daļu no teritorijām, kur konstatējams un prognozējams vides trokšņa robežlielumu pārsniegums. Tāpat secināms, ka tikai funkcionālajā zonā *Savrupmāju apbūves teritorija* TIAN paredz aizliegumu būvēt jaunas dzīvojamās ēkas vai pārbūvēt esošās (ar apjoma palielināšanu), lai gan līdzvērtīga problemātika (un nepieciešamība to risināt) skar arī citas funkcionālās zonas. Tā, piemēram, arī Vides pārskatā kā problēma tiek norādīta autoceļa A5 posma perspektīvās apbūves novietojums Ķekavas ciema dienvidu daļā, Jaunsila ciema ziemeļu daļā un pie Lapeniekiem, kuras Teritorijas plānojums identificē kā teritoriju ar īpašiem noteikumiem *Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorijas (TIN14)*), bet kur noteikts funkcionālais zonējums *Mazstāvu dzīvojamā apbūves teritorijas* (bez ierobežojuma būvēt jaunas mazstāvu dzīvojamās mājas). Tāpat Birojs secina, ka viensētu apbūvi kā vienu no atļautajiem izmantošanas veidiem Teritorijas plānojums paredz funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*, sociālās aprūpes, veselības, izglītības iestāžu, arī dzīvokļu māju, savrupmāju un rindu māju apbūvi Teritorijas plānojums paredz *Jauktas centra apbūves teritorijās (JC)* u.tml., tomēr ne visas teritorijas ar attiecīgajiem funkcionālajiem zonējumiem, kas atrodas satiksmes trokšņa akustiskā diskomforta zonā, Teritorijas plānojumā tiek identificētas kā teritorijas ar īpašajiem noteikumiem (TIN 14), turklāt arī ierobežojumi TIN 14 teritoriju apbūvei noteikti tikai funkcionālajā zonā *Savrupmāju apbūves teritorija*. Tāpat Birojs secina, ka daļa no TIN 14 teritorijā noteiktajiem nosacījumiem ir salīdzinoši vispārīgi un vides trokšņa problēmjautājumus, visdrīzākais, nevarēs atrisināt. Tā, piemēram, TIAN 740. punktā attiecībā uz TIN 14 teritoriju noteikts "*Ja teritorijā tiek pārbūvēts vai no jauna izbūvēts trokšņu jutīgs objekts, kuram saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir noteikti trokšņa robežlielumi, jāparedz nepieciešamie prettrokšņa pasākumi atbilstoši normatīvo aktu regulējumam*". Jāņem vērā, ka teritorijās, kur ir būtiski vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, tā samazināšana līdz pieļaujamam līmenim ar atsevišķiem prettrokšņa pasākumiem, piemēram, lokālu prettrokšņa sienu būvniecību vienā īpašumā, – var nebūt iespējama, tādēļ trokšņu jutīgu objektu paredzēšana šādās teritorijās, Biroja ieskatā, ir kopumā netālredzīga. Caurlūkojot Teritorijas plānojuma risinājumus, Birojs nevar viennozīmīgi secināt, ka ar plānošanas risinājumiem netiek ievērota Noteikumu Nr. 240 147. punkta prasība "*plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus*", jo apbūvi dažādu funkcionālo zonējumu ietvarā pieļauj arī spēkā esošais novada plānojums. Tomēr teritorijās, kur jau pašlaik konstatēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi un kur to pieaugums ir prognozējams, būtu samērīgi ar plānošanas instrumentiem izsvērt ierobežojumus, vai vismaz pilnvērtīgi informēt teritoriju izmantotājus, ka attiecīgā teritorija ir nepiemērota iecerētajam izmantošanas mērķim. Tādējādi Birojs vērs Ķekavas novada

pašvaldības uzmanību, ka Teritorijas plānojums esošās vides problēmas trokšņa aspektā risina tikai daļēji un pašvaldībai arī nākotnē jāērēķinās ar iespējamu vides kvalitātes pasliktināšanos, kā arī iespējamu konfliktsituāciju veidošanos starp dažādām iedzīvotāju interešu grupām. Tā kā vide šajās teritorijās nav piemērota, būtu ieteicams atkārtoti pārskatīt paredzētos risinājumus, tostarp izvērtējot agrāko plānošanas kļūdu pēctecības nepieciešamību (ko citu starpā veic, izvērtējot spēkā esošo plānošanas dokumentu īstenošanas praksi)¹³;

3.3.3. Teritorijas plānojuma risinājumi paredz derīgo izrakteņu ieguvī kā teritorijas papildizmantošanu arī zonējumos *Ūdeņu teritorijās (Ū)*, *Mežsaimniecības teritorijās (M)* un *Lauksaimniecības teritorijās (L)*, kas faktiski aizņem lielāko daļu novada teritorijas. Biroja ieskatā šāds teritorijas izmantošanas veids nebūtu vērtējams kā optimālākais plānošanas risinājums, jo potenciāli iespējama konfliktsituācijas izveidošanās ar blakus esošo zemju īpašniekiem, īpaši, ja to tuvumā atrodas dzīvojamās apbūves zona. Lai gan Vides pārskatā atzīmēts: “*pārsvārā gadījumu pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas ir nepieciešamas veikt sākotnējo IVN vai arī pilnu Ietekmes uz vidi novērtējuma procesu*”, tieši SIVN ir tā stadija, kad nepieciešams identificēt un izvērtēt iespējamās ietekmes, kuru iestāšanās var veicināt plānošanas risinājumi (vērtējot un salīdzinot alternatīvas).

3.3.4. Vienlaicīgi Birojs vēlas atzīmēt, ka pašvaldībai attiecībā uz vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijām saistošas ir Noteikumu Nr. 240 66. un 67. punktos ar apakšpunktiem noteiktās prasības, tostarp esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju, ja *tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanu, kā arī, ja iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu.*

3.4. Kopumā Birojs secina, ka Izstrādātājas vērtējumā plānošanas dokumenta realizācijas rezultātā paredzamas gan pozitīvas, gan negatīvas ietekmes, kā arī noteikts to iedarbības laiks (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās un summārās). Izstrādātājas vērtējumā konkrētas teritorijas izmantošanas, īstenošanas ietekmes novērtēšana veicama arī pie hierarhiski zemāko attīstības plānošanas dokumentu: lokālplānojumu, detālplānojumu, tematisko plānojumu, būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādes.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

4.1. Teritorijas plānojuma saistošajās sadaļās Grafiskajā daļā un TIAN noteikti pasākumi un nosacījumi, kas vērsti uz zemes izmantošanas, tostarp visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu, t.sk.:

4.1.1. definēta teritorijās aizliegtā izmantošana, zemes vienību veidošana, apstādījumu, mežu un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, nosacījumi labiekārtotu ūdensmalu ierīkošanai, izmantošanai un piestātnēm, nosacījumi ģimenes dārziņiem, prasības valsts aizsardzībā esošā kultūras mantojuma saglabāšanai, prasības novada nozīmes kultūras mantojuma saglabāšanai, definētas aizsargjoslas, tauvas josla un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi;

4.1.2. ietvertas vides aizsardzības prasības transportlīdzekļu stāvvietu skaitam un izvietojumam, inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, prasības atkritumu apsaimniekošanai, prasības, vides risku samazināšanai, prasības teritorijas

¹³ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. panta 2. punkts.

inženiertehniskajai sagatavošanai un būvniecībai applūstošajās teritorijās, meliorācijas sistēmu un dabīgo noteku saglabāšanai, ekspluatācijai un uzturēšanai, kā arī nosacījumi vēja elektrostaciju uzstādīšanai un būvniecībai;

4.1.3. katras konkrētas funkcionālās zonas teritoriju apbūves noteikumos ietvertas prasības, kas vērstas uz vides aizsardzību.

4.2. Vides pārskatā norādītas SIVN procesā izstrādātās rekomendācijas:

4.2.1. Plānojot piesārņojošas darbības, pretplūdu pasākumus, būvniecību vai zemes izmantošanas veida maiņu tiešā ūdensobjektu tuvumā, t.sk. ūdensobjektu aizsargjoslā, ieteicams izvērtēt paredzēto darbību ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumā;

4.2.2. TIAN nav ietvertas prasības zemes siltumenerģijas izmantošanai. Ieteicams ietvert prasības siltumsūkņu zemes kolektoros atļaut izvietot zemes īpašumos, kuru platība ir vismaz 2000 m², kā arī ievērojot minimālo attālumu 3 m no to ārējās kontūras līdz blakus zemes vienības robežai. Šo attālumu var samazināt, ja panākta rakstiska vienošanās ar blakus esošās zemes vienības īpašnieku. Siltumsūkņu kolektoru ierīkošana nebūtu pieļaujama pazemes ūdens atradņu ķīmiskajā aizsargjoslā. Vides pārskatā atzīmēts: *“šobrīd normatīvajos aktos nav regulējuma šādu iekārtu ierīkošanai, ekspluatācijai un likvidācijai. Pārsvārā tiek izmantotas iekārtas, kurās cirkulē siltummaiņu nodrošināšanai šķidrums, bieži etilēnglikols u.tml., šo šķidrumu izplūšana gruntsūdens un artēziskā ūdens horizontos var radīt būtiskus draudus pazemes ūdens resursiem un apkārtējai”*.

4.3. Izskatot Teritorijas plānojuma ieceres un risinājumus iespējamās ietekmes mazināšanai, Birojs secina, ka lielā mērā viedokli un piebildes, kur nepieciešams, Birojs jau ir sniedzis iepriekšējās šī atzinuma nodaļās. Birojs pievienojas Vides pārskatā iekļautajai rekomendācijai saistībā ar pretplūdu pasākumu vērtēšanu, ņemot vērā ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumā. Nosacījums attiecīgo pasākumu ietekmes vērtēšanai uzskatāma par prasību, kas jau izriet no normatīvajiem aktiem, jo dambju, molu un citu būvju plūdu novēršanai ir Likuma 2. pielikuma 10. punkta 16. apakšpunkta darbība, tomēr to īstenošanas iespējamību (un nosacījumus) papildus aprobežo arī Aizsargjoslu likuma 37. panta 4. punkta (un tā apakšpunktu) interpretācija, ko ir veikusi Satversmes tiesa¹⁴. Birojs tāpat vērs uzmanību tam, ka iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai, plānojot jaunu derīgo izrakteņu teritoriju, infrastruktūras objektu, rūpniecisko objektu izveidi u.c. izveidi, pirms to uzsākšanas ir jāizvērtē, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Likuma 1. pielikumā noteiktajam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai gadījumā, ja plānotās darbības sasniedz Likuma 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, attiecināms ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Savukārt darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, VVD Lielrīgas RVP nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā;

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un *Natura 2000*

¹⁴ Administratīvā procesa likuma 17. panta piektā daļa noteic, *“ja Satversmes tiesa attiecīgo tiesību normu ir interpretējusi spriedumā, iestāde un tiesa piemēro šo interpretāciju”*.

teritorijām, tādēļ kompensācijas pasākumi nav nepieciešami.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Ķekavas novada teritorijai nav tiešu Latvijas valsts robežu. Plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, t.sk. rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā monitoringa nodrošināšanai Izstrādātājas vērtējumā būtu ieteicams iekļaut informāciju par: 1) ūdensapgādes vajadzībām iegūto ūdens apjomu un kvalitāti, centralizētās ūdensapgādes sistēmu paplašināšanos, 2) notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmu, vidē novadīto attīrīto notekūdeņu daudzumu un kvalitāti, centralizētās notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas paplašināšanos, no individuālajām notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmām izvesto notekūdeņu apjoms, 3) novada teritorijā savākto atkritumu daudzums, 4) centralizētās siltumapgādes ietvaros esošo sadedzināšanas iekārtu uzskaitē, emisiju gaisā apjomi un 5) iedzīvotāju sūdzības par vides stāvokli un ierosinājumi tā uzlabošanai. Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtēšanai ieteicams izvērtēt šādu rādītāju un to izmaiņu raksturojumu: 1) iedzīvotāju apmierinātība ar vietējo pašvaldību un tās darbību, 2) aizsargājamo dabas teritoriju, zaļo zonu un parku īpatsvars, 3) publiski pieejamo zaļo zonu īpatsvars uzņēmumu, kuriem piešķirti vides sertifikāti, procentuālais īpatsvars no kopējo uzņēmumu skaita u.c., 4) gaisa kvalitātes rādītāji, 5) emisiju daudzums gaisā no stacionārajiem avotiem, 6) atjaunojamo energoresursu izmantošana, 7) novadīto notekūdeņu daudzums, 8) virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāji, 9) dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji, 10) peldūdeņu kvalitātes rādītāji, 11) poligonos un atkritumu izgāztuvēs apglabāto sadzīves atkritumu daudzums, 12) piesārņoto vietu daudzums un platība, 13) apbūvēto teritoriju platība un 14) valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (sabiedriskajām organizācijām, iedzīvotājiem un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika no 2019. gada 18. marta līdz 29. aprīlim (organizējot astoņas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes), bet Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika no 2019. gada 19. novembra līdz 18. decembrim un tika organizētas četras sabiedriskās apspriešanas sanāksmes Doles Tautas namā, Katlakalna Tautas namā, Daugmales multifunkcionālajā centrā un Baložu vidusskolas Stikla zālē. Paziņojums par publiskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot publisko apspriešanu, ir ievietots Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv, Ķekavas novada tīmekļa vietnē: www.kekavasnovads.lv un pašvaldības informatīvā izdevuma „*Ķekavas novads*” 2019. gada 12. marta laidienā Nr. 3 (237).

Vides pārskatā aprakstīta Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar VVD Lielrīgas RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu. Kopsavilkums, t.sk. ziņojums par priekšlikumu ņemšanu vērā vai noraidīšanu pievienots Teritorijas plānojuma izstrādes dokumentācijai un netiek dublēti Vides pārskatā, ņemot vērā, ka tie neietver atsauksmes vai ieteikumus Vides pārskata pilnveidošanai.

Izvērtētā dokumentācija:

Ķekavas novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likuma 37. panta 1. daļas 4. punkts;
2. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” V¹ nodaļa;
3. Likums “*Par zemes dzīlēm*”;
4. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
5. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
6. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V daļa;
7. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants;
8. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”;
9. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”;
10. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
11. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”;
12. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 4. nodaļa, 61. punkts un 62. punkts, 7. nodaļas 146. punkts ;
13. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”;
14. Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 834 “*Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma*”;
15. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”;
16. Ministru kabineta 2016. gada 5. marta noteikumi Nr. 131 “*Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi*”;
17. Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 “*Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība*”.

Biroja viedoklis:

Ķekavas novada teritorijas plānojuma Vides pārskats ir precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Ķekavas novada teritorijas plānojumu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci prim panta 6. un 7.daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Ķekavas novada teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām un tas precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.**
- 2. Lai konstatētu Ķekavas novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ķekavas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2026. gadā un 2032. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.**

Ķekavas novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jāsaņem informācija par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāiesniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam.

Ķekavas novada pašvaldībai jāsagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Biroja direktora p.i.,

Direktora vietniece

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(paraksts*)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu